SODBA SODIŠČA (veliki senat)
z dne 15. novembra 2005*

V zadevi C-392/02,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 7. novembra 2002,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata H.-P. Hartvig in G. Wilms, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Danski, ki jo zastopa J. Molde, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: danščina.

ob intervenciji

Kraljevine Belgije, ki jo zastopa A. Snoecx, zastopnica,

Zvezne republike Nemčije, ki jo zastopajo W.-D. Plessing, zastopnik, skupaj z D. Sellnerjem in U. Karpensteinom, odvetnika,

Italijanske republike, ki jo zastopa I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj z G. de Bellisom, avvocato dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

Kraljevine Nizozemske, ki jo zastopata H. G. Sevenster in J. van Bakel, zastopnici,

Portugalske republike, ki jo zastopajo L. Fernandes, Â. Seiça Neves in J. A. dos Anjos, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

Kraljevine Švedske, ki jo zastopajo A. Kruse ter K. Wistrand in A. Falk, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

intervenientke,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans in A. Rosas, predsedniki senatov, C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (poročevalec), J. Makarczyk, P. Kūris, U. Lõhmus, E. Levits in A. Ó Caoimh, sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodni tajnik: H. von Holstein, namestnik sodnega tajnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. januarja 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. marca 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču Evropskih skupnosti predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Danska ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Skupnosti in zlasti ni upoštevala člena 10 ES ter člena 2 in 8 Sklepa Sveta št. 94/728/ES (Euratom) z dne 31. decembra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (UL L 293, str. 9) s tem, da danski organi Komisiji niso dali na voljo zneska v višini

140.409,60 DKK lastnih sredstev in zamudnih obresti, izračunanih od 20. decembra 1999.

Pravni okvir

2 V skladu s členom 2(1) Sklepa št. 94/728, ki je nadomestil Sklep Sveta z dne 24. junija 1988 o sistemu lastnih sredstev Skupnosti (88/376/EGS, Euratom) (UL L 185, str. 24), pomenijo lastna sredstva v proračunu Evropskih skupnosti, zlasti:

— „tradicionalni viri“ (člen 2(1)(a) in (b)), ki izhajajo iz:

  — prelevmanov, premij, dodatnih ali kompenzacijskih zneskov, dodatnih zneskov ali faktorjev in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami v okviru skupne kmetijske politike;

  — carinskih dajatev po skupni carinski tarifi in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami;

— viri na osnovi „DDV“ (člen 2(1)(c), ki izhajajo iz uporabe enotne stopnje za izračun prispevka od osnove za odmero DDV, ki velja za vse države članice;

— viri na osnovi bruto nacionalnega dohodka „BNP“ ali „komplementarni“ viri (člen 2(1)(d)), ki izhajajo iz uporabe stopnje – ki se določi v skladu s proračunskim postopkom glede na vsoto vseh drugih prihodkov – od vsote BNP (bruto nacionalni proizvod) vseh držav članic.

3 V skladu s členom 3(2), „države članice za stroške pobiranja zadržijo 10 % plačanih zneskov iz točke 1(a) in (b)“. V skladu s členom 2(3) Sklepa Sveta 2000/597/ES, Euratom, z dne 29. septembra 2000 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (UL L 253, str. 42) je bil ta odstotek zvišan na 25 % za zneske, ugotovljene po 31. decembru 2000.

4 Člen 8 Sklepa št. 94/728 določa:

„1. Lastna sredstva Skupnosti, določena v členu 2(1), točki (a) in (b), pobirajo države članice v skladu z nacionalnimi zakonskimi in upravnimi predpisi, ki so, po potrebi, prilagojena zahtevam prava Skupnosti. Komisija v rednih presledkih preuči nacionalne določbe, ki so jih sporočile države članice, sporoča državam članicam prilagoditve, za katere meni, da so potrebne za zagotovitev njihove skladnosti z ureditvijo Skupnosti, in poroča proračunskemu organu. Države članice dajo Komisiji na voljo sredstva, določena v členu 2(1), točke od (a) do (d).

2. [...] Svet na predlog Komisije in po posvetovanju s Parlamentom soglasno sprejme predpise, potrebne za izvedbo tega sklepa, in predpise o nadzoru pobiranja, kako se ti prihodki Komisiji zagotovijo na voljo in prenesejo, v skladu s členoma 2 in 5.“

5 Med nastankom dejstev te zadeve so bile določbe, na katere se sklicuje člen 8(2) Sklepa št. 94/728 v Uredbi Sveta št. 1552/89 (EGS, Euratom) z dne 29. maja 1989, glede uporabe Sklepa št. 88/376 (UL L 155, str. 1), kot je bil spremenjen z Uredbo Sveta št. 1355/96 (Euratom, ES) z dne 8. julija 1996 (UL L 175, str. 3, v nadaljevanju: Uredba št. 1552/89), ki je začela veljati 14. julija 1996.

6 Druga uvodna izjava Uredbe št. 1552/89 določa, da mora „Skupnost [...] razpolagati z lastnimi sredstvi, določenimi v členu 2 Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom, v najboljših pogojih in da je treba v ta namen določiti podrobnosti, v skladu s katerimi države članice dajejo Komisiji na voljo lastna sredstva, podeljena Skupnosti."

7 Člen 2(1) in (1a) te uredbe določa:

„1. Za to uredbo velja zahtevek Skupnosti do lastnih sredstev, v smislu člena 2(1), točki (a) in (b), Sklepa št. 88/376/EGS, za ugotovljenega, takoj ko so izpolnjeni pogoji, določeni v carinski uredbi, glede vknjižbe zneska dajatev in je bilo to sporočeno zavezancu.

1a Datum ugotovitve, v smislu odstavka 1, je datum vknjižbe, ki ga določajo carinski predpisi.

[...]"

8 Člen 9(1), prvi pododstavek, te uredbe določa, da „vsaka država članica, v skladu s členom 10, vknjiži lastna sredstva v dobro na računu, ki je bil v ta namen odprt za Komisijo pri organu, zadolženem za upravljanje proračuna, ali pri uradu, ki ga je pooblastila."

9 Člen 11 Uredbe št. 1552/89 določa:

„Za vse zamude pri vknjižbi v dobro na računu, določenem v členu 9(1), mora zadevna država članica plačati obresti, katerih stopnja ustreza obrestni stopnji, veljavni na dan zapadlosti na denarnem trgu države članice za kratkoročno financiranje, zvišani za dve točki. Ta stopnja se zviša za 0,25 točke za vsak mesec zamude. Tako zvišana stopnja se uporabi za ves čas trajanja zamude."

10 Člen 17(1) in (2) te uredbe določa:

„1. Države članice morajo sprejeti vse potrebne ukrepe, da so zneski, ki ustrezajo zahtevkom, določenim v skladu s členom 2, na voljo Komisiji pod pogoji, določenimi s to uredbo.

2. Države članice Komisiji niso dolžne dati zneskov na voljo le takrat, kadar ti zneski niso mogli biti pobrani zaradi višje sile. Dalje državam članicam Komisiji ni treba dati na voljo zneskov, kadar se po temeljiti preučitvi vseh odločilnih okoliščin

zadevnega primera izkaže, da je izterjava dolgoročno nemogoča iz razlogov, ki jim jih ne bi bilo mogoče pripisati. [...]“

11 Člen 201(1) in (2) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: Carinski zakonik) v zvezi z nastankom carinskega dolga določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

a) s sprostitvijo v prosti promet blaga, zavezanega uvoznim dajatvam,

ali

b) z vnosom takega blaga v postopek začasnega uvoza z delno oprostitvijo uvoznih dajatev.

2. Carinski dolg nastane ob sprejemu zadevne carinske deklaracije.“

12 Člen 204(1) in (2) Carinskega zakonika določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

a) z neizpolnitvijo ene od obveznosti, ki izhaja za blago, zavezano uvoznim dajatvam, iz zadrževanja v začasni hrambi ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo blago dano,

ali

b) z neupoštevanjem enega od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali za odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene,

v primerih, ki niso našteti v členu 203, razen če se dokaže, da te kršitve niso bistveno vplivale na pravilno izvajanje začasne hrambe ali zadevnega carinskega postopka.

2. Carinski dolg nastane takrat, ko se obveznost, katere neizpolnitev povzroči nastanek carinskega dolga, preneha izpolnjevati, ali v takrat, ko je bilo blago dano v zadevni carinski postopek, če se *naknadno* ugotovi, da eden od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene dejansko ni bil izpolnjen."

13 Glede vknjižb in obvestitve dolžnika o znesku dajatev člen 217 tega zakonika določa:

„1. Vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga – v nadaljevanju ‚znesek dajatev' – morajo carinski organi, takoj potem, ko so jim na voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba).

[...]

Carinski organi lahko opustijo vknjižbo zneskov dajatev, ki se v skladu s členom 221(3) po poteku predpisanega roka ne morejo sporočiti carinskemu dolžniku.

2. Podrobnosti vknjižbe zneskov dajatev določijo države članice. Ti postopki se lahko razlikujejo glede na to, ali je ob upoštevanju pogojev, pod katerimi je nastal carinski dolg, plačilo teh zneskov za carinske organe zagotovljeno ali ne."

14 Člen 218 tega zakonika določa:

„1. Če nastane carinski dolg s sprejemom deklaracije blaga za kateri drugi postopek, kot je postopek začasnega uvoza z delno oprostitvijo uvoznih dajatev, ali s kakršnim koli drugim dejanjem, ki ima enak pravni učinek kot sprejem takšne deklaracije, se

mora vknjižba zneska, ki ustreza temu carinskemu dolgu, opraviti takoj po izračunu tega zneska in najkasneje drugi dan, ki sledi dnevu prepustitve blaga.

[...]

3. V primeru, če carinski dolg nastane pod drugimi pogoji, kot so navedeni v odstavku 1, se mora vknjižba ustreznega zneska dajatev opraviti v roku dveh dni, kar se šteje od dneva, ko imajo carinski organi možnost, da

a) izračunajo znesek zadevnih dajatev

in

b) določijo dolžnika."

15 Člen 220 Carinskega zakonika določa:

„1. Če znesek dajatev, ki izhaja iz carinskega dolga, ni bil vknjižen v skladu s členoma 218 in 219 ali je bil vknjižen nižji znesek od zakonsko dolgovanega, se mora vknjižba zneska izterjevanih dajatev ali preostalega izterjevanega zneska dajatev opraviti v roku dveh dni, ki se šteje od dneva, ko carinski organi to ugotovijo

in lahko izračunajo zakonsko dolgovani znesek ter določijo dolžnika (*naknadna* vknjižba). Ta rok se lahko podaljša v skladu s členom 219.

2. *Naknadna* vknjižba [se] ne opravi, če:

[...]

b) se zakonsko dolgovani znesek dajatev ni vknjižil zaradi napake carinskih organov in če dolžnik te napake ni mogel odkriti in je ravnal v dobri veri in upošteval vse določbe o carinski deklaraciji, predvidene v veljavni zakonodaji;

[...]"

16 Člen 221 tega zakonika določa:

„1. Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti.

[...]

3. Dolžniku sporočila ni več mogoče posredovati po poteku roka treh let od dneva nastanka carinskega dolga. Če pa carinski organi zaradi dejanja, za katero je bilo mogoče uvesti kazenski pregon, niso mogli določiti natančnega zakonsko dolgovanega zneska dajatev, lahko to sporočilo posredujejo tudi po poteku omenjenega roka treh let, kolikor to predvidevajo veljavne določbe."

17 Člen 869 Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str. 1) določa:

„Carinski organi sami odločijo, da *naknadno* ne vknjižijo dajatev, ki niso bile zaračunane:

[...]

b) kadar menijo, da so izpolnjeni vsi pogoji, določeni v členu 220(2)(b) [Carinskega] zakonika, kolikor je znesek dajatev, ki ni bil pobran zaradi napake, ki se nanaša na več uvoznih in izvoznih poslov, v tem primeru manjši od 2000 [EUR];

[...]"

18 S členom 1, točka 5, Uredbe Komisije (ES) št. 1677/98 z dne 29. julija 1998 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2454/93 (UL L 212, str. 18) je izraz „2000 [EUR]“ v členu 869(b) nadomestil izraz „50.000 [EUR]“.

19 Člen 871, prvi odstavek, Uredbe št. 2454/93 določa:

„Če carinski organi, ob izključitvi primerov, predvidenih v členu 869, bodisi ugotovijo, da so pogoji iz člena 220(2), točka (b), zakonika izpolnjeni oziroma dvomijo o natančnem pomenu meril določbe v tem primeru, ti organi predložijo primer v preizkus Komisiji, v skladu s postopkom, predvidenim v členih od 872 do 876 [...]“

20 Člen 873, prvi odstavek, te uredbe določa:

„Po posvetovanju s skupino izvedencev, ki jo sestavljajo predstavniki vseh držav članic, združenih v okviru odbora za preučitev zadevnega primera, sprejme Komisija odločitev, ali preučeno dejansko stanje omogoča *naknadno* vknjižbo zadevnih dajatev.“

Dejansko stanje

21 Dansko podjetje (v nadaljevanju: uvozno podjetje) je iz Kitajske na Dansko uvažalo zamrznjene stročnice. Do konca leta 1995 je bilo to blago pred sprostitvijo v prosti promet prodano danskemu grosističnemu trgovcu, ki je prevzelo odgovornost za

carinske formalnosti. Ta grosist je imel dovoljenje za končno rabo, ki mu je zaradi posebne uporabe blaga omogočilo uvoz po nični stopnji.

22 Od 1. januarja 1996 je uvozno podjetje samo opravljalo carinske formalnosti. Carinski organi iz Ballerupa (Danska) so sprejeli carinske deklaracije tega podjetja brez preverjanja, če je to imelo dovoljenje za končno rabo zadevnega blaga, in dalje uporabili nično stopnjo za uvozne dajatve.

23 Carinski organi iz kraja Vejle (Danska) so 12. maja 1997 ugotovili, da uvozno podjetje nima omenjenega dovoljenja, in popravili carinski deklaraciji z uporabo 16,8-odstotne stopnje. Uvozno podjetje se je isti dan obrnilo na carinske organe v Ballerupu, ki so omenjene popravke spremenili, in na novo uporabilo nično stopnjo, ne da bi zahtevali predložitev dovoljenja za končno rabo blaga.

24 Potem ko so pristojni carinski organi naknadno preverili petindvajset deklaracij, predloženih med februarjem 1996 in 24. oktobrom 1997, so ugotovili, da uvozno podjetje ni imelo zahtevanega dovoljenja, da bi bilo lahko deležno režima končne rabe. Od tega podjetja so zahtevale plačilo nezaračunanih uvoznih dajatev v znesku 509.707,30 DKK (približno 69.000 EUR).

25 Potem ko so ugotovili, da bi lahko sprememba popravka, izvedena 12. maja 1997, povzročila legitimno pričakovanje podjetja, da je bil izvedeni postopek vnosa blaga v prosti promet pravilen, so danski carinski organi vprašali Komisijo, ali je bilo v skladu s členom 220(2)(b) Carinskega zakonika ustrezno, da se naknadno ni

vknjižilo uvoznih dajatev, zahtevanih od podjetja, za deklaracije, predložene po tem datumu, pri čemer je šlo za znesek 140.409,60 DKK (približno 19.000 EUR). Z odločbo z dne 19. julija 1999 je Komisija odgovorila pritrdilno.

26 Komisija je v odločbi zlasti navedla, da je treba spremembo, ki so jo carinski organi iz Ballerupa 12. maja 1997 izvedli na popravkih carinskih organov iz Vejla, upoštevati kot napako pristojnih danskih organov, ki je prizadeti ni mogel prepoznati.

27 Z dopisom z dne 21. oktobra 1999 je Komisija danske organe pozvala, naj ji dajo na voljo znesek v višini 140.409,60 DKK lastnih sredstev do prvega delovnega dne, ki sledi 19. dnevu drugega meseca, po oddaji tega dopisa, torej do 20. decembra 1999, sicer bi se uporabilo zamudne obresti, predvidene v veljavni ureditvi Skupnosti. Z dopisom z dne 15. decembra 1999 je danska vlada zavrnila zagotovitev te vsote na voljo Komisiji.

28 Komisija je nato uvedla postopek zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES. Potem ko je Kraljevino Dansko pozvala, naj poda pripombe, je 6. aprila 2001 podala obrazloženo mnenje, v katerem je to državo članico pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za prilagoditev v roku dveh mesecev od vročitve tega obvestila.

29 Ker z odgovorom na obrazloženo mnenje ni bila zadovoljna, je vložila to tožbo.

Dopustnost

30 Ob sklicevanju na to, da mora Sodišče v skladu s členom 92(2) Poslovnika po uradni dolžnosti preučiti dopustnost tožbe, je nemška vlada navedla, da Sodišče ni pristojno za presojo te zadeve.

31 Predložena tožba je tožba na odškodnino zaradi kršitve Carinskega zakonika. Ker naj taka tožba ne bi bila predvidena v sistemu pogodbe ES, naj bi bili za njeno obravnavo pristojni danski organi, v skladu s členom 240 ES.

32 V tem smislu je treba navesti, da Komisija s tožbo Kraljevini Danski očita, da ni dala na voljo določenega zneska lastnih sredstev in zamudnih obresti, zaradi kršitev določb Sklepa št. 94/728 in Uredbe št. 1552/89.

33 Komisija s to tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Danska ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Skupnosti, in naj tej državi ne naloži plačila škode in obresti.

34 Iz tega izhaja, da je tožba dopustna.

Temelj

Trditve strank

35 Komisija poudarja, da naj bi tradicionalna lastna sredstva v smislu člena 2 Sklepa št. 94/728 obstajala od nastanka dolga in da bi torej dolgovani znesek 140.409,60 DKK moral biti Komisiji na voljo v skladu s členom 8(1) tega sklepa. Zato naj bi iz člena 2 Uredbe št. 1552/89 izhajalo, da bi danski organi, če ne bi imeli zahtevanega dovoljenja za uveljavljanje režima končne rabe, morali ugotoviti upravičenost Skupnosti do sredstev ter sočasno pravilno uporabiti carinske določbe s tem, da bi izterjali carinske dajatve.

36 Dejstvo, da je podjetje oproščeno plačila carin v skladu s členom 220(2)(b) Carinskega zakonika, naj ne bi imelo nobenega vpliva na vprašanje, ali mora država članica sama nakazati zadevni znesek Skupnosti. Carinski zakonik naj bi urejal zgolj odnose med gospodarskimi subjekti in nacionalnimi organi, pristojnimi za zbiranje lastnih tradicionalnih sredstev na račun Skupnosti. Odnose med njo in državami članicami naj bi urejale določbe o sistemu financiranja Skupnosti, zlasti Sklep št. 94/728, določbe za izvajanje Uredbe št. 1552/89 in splošne obveznosti, ki izhajajo iz člena 10 ES.

37 Sicer naj bi bila med tema celotama pravil ustvarjena tehnična vez, ker se Uredba št. 1552/89 sklicuje na faze, ki jih je treba upoštevati v skladu s Carinskim zakonikom pri nastanku in zaračunavanju carinskega dolga, vendar ta sklicevanja ne bi vplivala na vprašanje finančne odgovornosti nacionalnih organov do Skupnosti za napake, ki jih naredijo pri zbiranju tradicionalnih lastnih sredstev. Če država članica

teh sredstev ne bi zbrala, bi bila lahko le pod določenimi pogoji, v skladu s členom 17 Uredbe št. 1552/89, oproščena, da ta sredstva prenese Komisiji.

38 Sklicevanje na Carinski zakonik, zlasti na fazo „vknjižbe" carinskega dolga, in člen 2 Uredbe št. 1552/89 bi se moralo nujno razumeti kot sklicevanje na objektivne pogoje za vknjižbo, določene v tem kodeksu, in ne kot vprašanje, ali so nacionalni organi dejansko izvedli vknjižbo.

39 Danska vlada navaja, da iz načela dolžnosti lojalnega sodelovanja, določenega v členu 10 ES, izhaja, da morajo države članice z učinkovito organizacijo njihove uprave zagotavljati, da so lastna sredstva zbrana pravilno in dana na voljo Skupnosti v rokih, ki jih je ta določila. Če države članice ne spoštujejo dolžnosti lojalnega sodelovanja, bi lahko Skupnost proti državi članici vložila tožbo zaradi neizpolnitve, zaradi pomanjkljivosti pri zbiranju lastnih sredstev.

40 Vendar se vprašanju, ki se postavlja v tej zadevi, namreč kdo mora nositi izgubo lastnih sredstev zaradi upravnih napak, ne bi mogli izogniti, neodvisno od kakovosti in učinkovitosti organizacije upravnega aparata.

41 Glede tega danska vlada meni, da izhaja iz načela pravičnosti, da mora izgubo lastnih sredstev, nastalo zaradi upravnih napak, nositi Skupnost.

42 Iz člena 220(2)(b) Carinskega zakonika naj bi izhajalo, da ni vknjižbe in naknadne izterjave dajatev, če so izpolnjeni pogoji iz tega člena. Če ni vknjižbe, ni niti nobenega zneska, ki bi moral biti ugotovljen v smislu člena 2 Uredbe št. 1552/89, posledično tudi Skupnost ni upravičena do lastnih sredstev, ki bi se jih moralo ugotoviti.

43 Največji pokazatelj obstoja zveze med Carinskim zakonikom in določbami v zvezi z lastnimi sredstvi bi bilo dejstvo, da bi bila Komisija, ob uporabi členov 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, pristojna za ugotovitev, ali se lahko države članice odrečejo zaračunanju carinskih dajatev pri podjetjih na podlagi člena 220(2)(b) Carinskega zakonika. Normalno bi bilo domnevati, da če bi bila Komisiji prepuščena skrb, da odloča, ali lahko države članice opustijo terjanje carinskih dajatev od podjetja, bi bilo to zaradi tega, ker ima nezaračunanje uvoznih dajatev za Komisijo posledico izgubo lastnih sredstev.

44 Belgijska vlada poudarja, da je treba v nasprotju s tem, kar zatrjuje Komisija, člen 2(1) in (1a) Uredbe št. 1552/89 brati skupaj s Carinskim zakonikom, sicer bi ta člen izgubil smisel.

45 Ta vlada med drugim navaja, da iz členov 869 in 871 Uredbe št. 2454/93 izhaja, da imajo države članice, ki dvomijo o obsegu meril člena 220(2)(b) Carinskega zakonika, možnost, da zadevo predložijo Komisiji, če zadevni carinski dolg ne presega 50.000 EUR, in dolžnost, da jo predložijo Komisiji, če zgoraj navedeni dolg presega ta znesek.

46 V nasprotju s temeljnimi pravili glede objektivnosti in nepristranskosti bi bilo, če bi organ, ki po eni strani odloča o napakah organov države članice, po drugi strani razsojal o vprašanju denarne odgovornosti te države zaradi ravnanja, ki ga je zgoraj navedeni organ označil za napako. Tako osredotočenje pooblastil bi vzbujalo dvom o objektivnosti teh odločitev, saj bi bila lastna sredstva dana na voljo Komisiji ne glede na odločitev.

47 Nemška vlada glede Carinskega zakonika in določb v zvezi z lastnimi sredstvi navaja, da členi od 217 do 219 tega kodeksa podrobno urejajo vknjižbo uvoznih in izvoznih dajatev. Ta strogo interna dejavnost carinskih organov naj bi v bistvu služila pospeševanju zbiranja dajatev v korist Komisije. Iz tega razloga bi se tudi člen 2 Uredbe št. 1552/89 ravnal po knjiženju. Nasprotno bi bile te določbe za gospodarske subjekte zgolj posrednega pomena, ker slednji ne bi bili upravičeni do vknjižbe nastalega zneska dajatve.

48 Italijanska vlada meni, da iz tako velike in splošne opredelitve, kot je ta iz člena 10 ES, ni mogoče izpeljati dolžnosti na račun držav članic v smislu, kot to želi Komisija.

49 Člen 17 Uredbe št. 1552/89 naj bi predvideval, da naj bi bili zadevni zneski vknjiženi, odgovornost države članice pa naj bi bila omejena na morebitne vrzeli ob pobiranju že ugotovljenih dajatev. Ta določba naj torej ne bi urejala primera v tem sporu, kjer naj ne bi bilo vknjižbe dajatev zaradi napake nacionalnih organov, ki bi po svoje vodila k odločbi Komisije o oprostitvi plačila dajatev zaradi legitimnega pričakovanja v smislu člena 220(2) Carinskega zakonika.

50 Nizozemska vlada navaja, da katera koli odgovornost države članice, v skladu s katero bi bila v položaju, kot je v tem primeru, zavezana, da Komisiji da na voljo zneske, ki se jih ne bi moglo naknadno izterjati, s Sklepom št. 94/728 ni predvidena in se je iz njega ne more razbrati. Za tako odgovornost bi bila potrebna izrecno predvidena določba v veljavni ureditvi.

51 Ureditev Carinskega zakonika, v povezavi z Uredbo št. 1552/89 in s Sklepom št. 94/728, naj ne bi predvidevala določb za primer, ko ne bi bilo vknjižbe v okoliščinah, predvidenih v členu 220(2)(b) tega zakonika.

52 Po mnenju portugalske vlade pravica Skupnosti do lastnih sredstev ne nastane z ugotovitvijo carinskega dolga, temveč v trenutku, ko so izpolnjeni pogoji, določeni v carinski ureditvi v zvezi z vknjižbo zneska dajatev in sporočitvijo le-te zavezancu, oziroma ko se dajatev lahko šteje za ugotovljeno, v skladu s členom 2 Uredbe št. 1552/89. Če dajatev ni bila ugotovljena, oziroma če je bila razveljavljena, se plačilo Komisiji zneskov, ki niso bili zaračunani zaradi napak, za katere je odgovorna zadevna uprava, ne more izvršiti v okviru Uredbe št. 1552/89, temveč le kot odškodnina, kolikor to določa pravo Skupnosti.

53 Švedska vlada navaja, da iz določb člena 2(1)(b) in člena 3 Sklepa št. 94/728 jasno izhaja, da bi Skupnost lahko bila upravičena do carinskih dajatev. S tem bi nastala terjatev na carinske dajatve med Skupnostjo in vsakim dolžnikom teh dajatev. Zadevna država članica nikakor ne bi bila udeležena v tem razmerju med upnikom in dolžnikom. Vloga države članice bi se omejila na zagotovitev izterjave terjatev Skupnosti na račun zadnje. To bi potrdilo dejstvo, da bi bila Komisija, in ne države članice, pristojna, da v primeru, kot je ta, ne ugotovi carinskega dolga.

Presoja Sodišča

54 Podredno je treba spomniti, kot je opozoril generalni pravobranilec v točki 7 sklepnih predlogov, da iz člena 268, tretji odstavek, ES, v skladu s katerim morajo biti prihodki in odhodki, prikazani v proračunu, uravnoteženi, izhaja, da morajo biti deficitarni dohodki lastnih sredstev izravnani bodisi z drugimi lastnimi sredstvi bodisi s prilagoditvijo izdatkov.

55 Iz člena 8(1) Sklepa št. 94/728 izhaja, da so lastna sredstva Skupnosti, določena v členu 2(1)(a) in (b) tega sklepa, pobrana s strani držav članic in da imajo te dolžnost, da dajo lastna sredstva Skupnosti na voljo Komisiji. Države članice od plačil, v skladu s členom 2(3) istega sklepa, zadržijo 10 % zneskov za stroške, ki se jih nakaže v skladu s členom 2(1) istega člena; v skladu s členom 2(3) Sklepa št. 2000/597 je bil ta odstotek med drugim zvišan na 25 %, za zneske, ugotovljene pred 31. decembrom 2000.

56 Dodati je treba, da v tem primeru nista izpodbojna niti obstoj carinskega dolga niti sporni znesek.

57 Člen 2(1) Uredbe št. 1552/89 določa, da morajo države članice ugotoviti pravico Skupnosti na lastnih sredstvih, „takoj ko so izpolnjeni pogoji, določeni v carinski uredbi, glede vknjižbe zneska dajatev, in je bilo to sporočeno zavezancu".

58 Iz besedila te določbe izhaja, da nastane dolžnost države članice, naj ugotovi, da je Skupnost upravičena do lastnih sredstev, takoj ko so izpolnjeni pogoji, določeni v carinski uredbi, in torej ni potrebno, da je bila vknjižba dejansko izvršena.

59 Iz členov 217, 218 in 221 Carinskega zakonika izhaja, da so ti pogoji izpolnjeni, ko imajo carinski organi na voljo potrebne elemente in torej lahko izračunajo znesek dajatev, ki izhaja iz carinskega dolga, in določijo dolžnika (glej v tem smislu sodbi z dne 14. aprila 2005 v zadevah Komisija proti Nizozemski, C-460/01, ZOdl., str. I-2613, točka 71, in Komisija proti Nemčiji, C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 80).

60 V tem smislu je treba spomniti, da morajo države članice določiti lastna sredstva Skupnosti (glej sodbo z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 38, in zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nemčiji, točka 45). Člen 2(1) Uredbe št. 1552/89 je treba razlagati tako, da države članice ne morejo opustiti ugotovitve terjatev, tudi če jih izpodbijajo, ker je sicer

finančno ravnovesje Skupnosti, zaradi ravnanja države članice, spremenjeno (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo z dne 16. maja 1991 Komisija proti Nizozemski, točka 37, in z dne 15. junija 2000 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-348/97, Recueil, str. I-4429, točka 64).

61 Iz tega sledi, da morajo države članice ugotoviti upravičenje Skupnosti do lastnih sredstev, takoj ko lahko carinski organi izračunajo znesek dajatev, ki izhajajo iz carinskega dolga, in določijo dolžnika.

62 Člen 220(2)(b) Carinskega zakonika te domneve ne ovrže. Cilj tega predpisa je zaščita legitimnega upravičenja zavezanca glede utemeljenosti vseh dejavnikov, ki se upoštevajo pri odločitvi, ali se lahko naknadno vknjižijo carinske dajatve (glej, kar zadeva določbe člena 5(2) Uredbe Sveta št. 1697/79 z dne 24. julija 1979 v zvezi z „naknadno" izterjavo carinskih dajatev, ki jih zavezanec ni zahteval za blago, prijavljeno za carinski postopek, za katerega velja dolžnost plačila teh dajatev (UL L 197, str. 1), prevzetih v členu 220(2)(b) Carinskega zakonika, sodbi z dne 27. junija 1991, zadeva Mecanarte, C-348/89, Recueil, str. I-3277, točka 19, in z dne 14. novembra 2002, zadeva Ilumitrónica, C-251/00, Recueil, str. I-10433, točka 39). Ta ureja primer, ko carinski organi držav članic ne morejo izvesti naknadne vknjižbe zadevnih dajatev in torej niti naknadne izterjave, kar države članice ne oprosti od dolžnosti ugotovitve, da je Skupnost upravičena do lastnih sredstev.

63 Razlikovanje med pravili glede dolžnosti ugotovitve upravičenja Skupnosti do lastnih sredstev in tistimi glede pristojnosti držav članic, da izterjajo dajatve, je Sodišča v

sodbi z dne 7. septembra 1999, De Haan (C-61/98, Recueil, str. I-5003), že pripoznalo. Kot izhaja iz točke 34 zgoraj navedene sodbe De Haan, lahko neupoštevanje rokov, določenih v carinski ureditvi Skupnosti, s strani carinskih organov vodi k temu, da mora zadevna država članica, v okviru oddaje lastnih sredstev na voljo Skupnosti plačati zamudne obresti, vendar je ne zadeva niti zapadlost carinskega dolga niti pravica teh organov do naknadne izterjave v roku treh mesecev, določenem v členu 221(3) Carinskega zakonika. Tudi če ima napaka carinskih organov države članice za posledico, da zavezancu ni treba poravnati zneska zadevnih dajatev, to ne vpliva na obveznosti zadevne države članice glede plačila zamudnih obresti in dajatev, ki bi morale biti ugotovljene v okviru oddaje lastnih sredstev na voljo.

64 Glede trditve danske in belgijske vlade, da bi morala Komisija v okviru postopka, predvidenega v členih 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, privoliti v uporabo člena 220(2)(b) Carinskega zakonika, je treba spomniti, da ta postopek ne zadeva obveznosti države članice, da določi pravico do lastnih sredstev Skupnosti. Namen členov 871 in 873 Uredbe št. 2454/93 je namreč zagotoviti enotno uporabo prava Skupnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Mecanarte, točka 33) skupaj s členom 220(2)(b) Carinskega zakonika in legitimno upravičenje zavezanca (glej točko 62 te sodbe).

65 Poleg tega dejstvo, da v okviru postopka, predvidenega v členih 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, ne gre za finančne interese Skupnosti, ker mora biti pravica te do zadevnih lastnih sredstev vsekakor ugotovljena, zagotavlja, da lahko Komisija v okviru tega postopka deluje objektivno in nepristransko.

66 Sicer morajo države članice v skladu s členom 17(1) in (2) Uredbe št. 1552/89 sprejeti vse potrebne ukrepe, da so zneski, ki ustrezajo zahtevkom, določenim v skladu s členom 2, na voljo Komisiji pod pogoji, določenimi s to uredbo. Države članice Komisiji niso dolžne dati zneskov na voljo le takrat, kadar ti zneski niso mogli biti pobrani zaradi višje sile oziroma kadar se izkaže, da je izterjava dolgoročno nemogoča iz razlogov, ki jim jih ne bi bilo mogoče pripisati.

67 Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da obstaja nerazdružljiva zveza med obveznostjo, da se določi lastna sredstva Skupnosti, ki se jih vknjiži na račun Komisije v zakonsko določenem roku, in obveznostjo nakazila zamudnih obresti; med drugim se zadnje lahko izterja, ne glede na razlog za zamudo, s katero so bila ta sredstva prenesena na račun Komisije. Iz tega izhaja, da ni treba razlikovati med domnevo, na podlagi katere naj bi država članica določila lastna sredstva, ne da bi jih prenesla, in domnevo, da naj bi jih nezakonito pozabila ugotoviti, tudi če ni prekluzivnega roka (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 16. maja 1991 Komisija proti Nizozemski, točka 38).

68 Države članice morajo zato ugotoviti, da je Skupnost upravičena do lastnih sredstev, takoj ko imajo njihovi carinski organi na voljo potrebne elemente in zato lahko izračunajo znesek dajatev, ki izhajajo iz carinskega dolga, in določijo dolžnika neodvisno od vprašanja, ali vedo, ali so izpolnjena merila za uporabo člena 220(2)(b) Carinskega zakonika in ali torej lahko vknjižijo in naknadno izterjajo zadevne carinske dajatve ali ne. V teh pogojih država članica, ki ne določi pravice Skupnosti do lastnih sredstev in ne da na voljo ustreznega zneska Komisiji, ne da bi bil izpolnjen eden od pogojev, določenih v členu 17(2) Uredbe št. 1552/89, ne izpolni obveznosti na podlagi prava Skupnosti in zlasti členov 2 in 8 Sklepa št. 94/728.

69 Glede kršitev določb člena 10 ES, na katere se je ravno tako sklicevala Komisija in se razlikujejo od zgoraj ugotovljenih posebnih kršitev, zlasti členov 2 in 8 Sklepa št. 94/728, ni treba ugotoviti, da je Kraljevina Danska kršila splošne določbe tega člena.

70 Zato je treba ugotoviti, da s tem, da danski organi Komisiji niso dali na voljo zneska 140.409,60 DKK lastnih sredstev in ustreznih zamudnih obresti od 20. decembra 1999, Kraljevina Danska ni izpolnila obveznosti v skladu s pravico Skupnosti in zlasti ni upoštevala členov 2 in 8 Sklepa št. 94/728.

Stroški

71 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Kraljevini Danski naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov. V skladu s členom 69(4), prvi pododstavek, tega poslovnika države članice, ki se kot intervenientke udeležijo postopka, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **S tem, da danski organi Komisiji niso dali na voljo zneska 140.409,60 DKK lastnih sredstev in ustreznih zamudnih obresti, izračunanih od 20. decembra 1999, Kraljevina Danska ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Skupnosti in zlasti kršila člena 2 in 8 Sklepa Sveta št. 94/728/ES (Euratom) z dne 31. oktobra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti.**

2. **Kraljevini Danski se naloži plačilo stroškov.**

3. **Kraljevina Belgija, Zvezna republika Nemčija, Italijanska republika, Kraljevina Nizozemska, Portugalska republika in Kraljevina Švedska nosijo lastne stroške.**

Podpisi